

MOFTUL ROMAN

Nr. 24.—DUMINICĂ, 9 SEPTEMBRIE 1901.

20 BANI NUMÉRUL

DIRECTOR, I. L. CARAGIALE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA LA TIPOGRAFIA «EMINESCU» STRADA SĂRINDAR, 10

DUPE VACANȚĂ

— Strașnic m'am plictisit în provincie, monșer; dacă nu erau nici bițolele fote dela șantan, muram de urit.

— Ba ești drept să'ți spun, nici n'am prins de veste când a trecut vacanța; în toate zilele aveam la maman acasă partida de maș și de poker.

Escursia la Atena

Sacrilegiu. — Antropofagi la Pireu. — Un moment solemn. — Malentendu. — Schimbarea beretelor. — Declarație importantă

Sacrilegiu

Dacă ați târguit ceva de pe la băcănii zilele astea, ați observat, desigur, un straniu fenomen.

Și anume:

Bucăția de hârtie, în care negustorul vă înfășurase pastrama, cășcavalul sau batogul cumpărat, se agita, se mișca, dădea semne de impaciță vădită.

Pentruce?

Pentrucă bucăția de hârtie nu era altceva decât un fragment de jurnal. Iar jurnalul era răposata *România jună*, a cărei maculatură a tresărit și tresare încă în mormântul ei față cu sacrilegiul ce se făptuește în acest moment, sacrilegiu pe care-l vom numi în trei cuvinte și trei semne de exclamație:

Infrățirea româno-levantină!!!

Antropofagi la Pireu

Vom căuta să dăm aici principalele epizoade ale escursiunii la Atena. Pentru a fi mai veridici, ne vom servi de telegramele trimise dela fața locului de confratele nostru Panait Macri. S'o luăm de la alfa.

După cum relatează confratele Macri, în vapor, la plecare, escursionistii s'au hrănit mai mult cu speranța într'o viitoare confederație balcanică. Cu burtica, de asemenea, studenții au fost în deficit și vă închipuiți ce sete barbară provoacă sărătura aerului din largul mării! Ba încă pe de-asupra — colac peste pupăză — intervine și afurisitul *mal de mer*. Un escursionist zicea în această privință:

— Monșer, înțeleg 'să am *mal de mer* după chef, dar pe nebute!

Nemâncăți și nebăuți, bravii escursionisti ancorară, în fine, la Pireu.

Mulțimea imensă, care staționa pe debarcader, cum zări pe oaspeții români, se repezi la ei și hă-ha să-i mânănece.

O panică teribilă se produse printre escursionisti:

— Aștia sunt antropofagi! strigară unii.

— Nu, dragă, asta-i din dragoste prea mare! îi consolară alții.

Lucrul, în fine, fu explicat:

Grecii, văzând pe studenții noștri așa de slabi din cauza flămânzelei și a oboselei drumului, îi luaseră drept un transport proaspăt de țiri. Când, însă, recunoseură eroarea, Grecii începură să-i îndoape cu tot felul de comestibile pe studenții noștri, încât, la reînțoarcerea escursionistilor în patrie, cu drept cuvânt un cetățean din Atena spunea:

— Bre frațico, au venito la noi în

Grekia țiria și acuma se întorc gras ca niște chefalii!

Un moment solemn

În tot cursul escursiunii entuziasmul studenților români a fost la înălțime.

A fost, în deosebire, un moment solemn:

La un banchet se oferi convivilor mastică cu măslină.

La vederea măslinelor, simbolul păceii, entuziasmul românașilor noștri a fost așa de mare încât cerură... să le mai dea câteun rând de mastică.

Malentendu

A fost și o reprezentare de gală în onoarea escursionistilor.

Din cauza asta era să se întâmple mai multe conflicte regretabile.

În adevăr, în ajunul reprezentației, orice grec, care întâlnea un student român, îi spunea:

— Ma frațico, diseara du-te la dracopolis.

— Ba du-te tu! replica energie studentul român.

Auzi, să vii tu la grec de peste nouă mări și nouă țări ca să-i faci vizită și el — să te dea dracului!

La urmă însă conflictul s'a aplanat când s'a aflat că cea mai mare tragediană a Grecilor se numește madam Dracopolis și că deci invitația Grecilor era foarte inocentă.

Schimbarea beretelor

În telegramele dsale d. Macri spune că, la un moment dat, entuziasmul a fost așa de mare încât studenții greci și-au schimbat beretele cu ale studenților români.

Cu riscul de-a displace multora, noi vom spune că schimbarea beretelor n'a fost o pornire de entuziasm spontană, ci o șireată stratagemă. Și anume: studenții greci, supărați pe drept că românii erau pretutindeni mai bine tratați ca ei — și cu burtură și cu discursuri — și-au schimbat căciulele lor cu beretele cu tricolor românesc, cari aveau un așa de minunat efect asupra inimilor generoase.

Rezultatul fu că, grație beretelor, timp de o zi, studenții greci fură luați drept români și, în consecință, pupați și ospetați din belșug pretutindeni; iar studenții români, pierzând magiul talisman, au fost oropsiți de toți.

Că o așa cum zicem noi, nu mai începe îndoială. Căci, dacă schimbarea beretelor ar fi fost inspirată numai de un pur entuziasm, întrebăm: de ce studenții greci nu și-au schimbat cu cei români pantalonii sau ghețele?

Fîndcă pantalonii și ghețele studenților români n'aveau eșarfe tricolore.

Declarație importantă

Un escursionist, reîntors din Gre-

cia, beat de entuziasm, ne-a făcut o declarație de mare importanță:

— Bine nenisorule, ne-a spus el, se zice că în Grecia vezi toate relicvele antichității. Nu-i adevărat! Am căutat cu limba scoasă butoiul lui Diogene și nu l'am găsit nicăeri... Bună pătură trebuie să fie în butoiul ăla dacă-i așa vechiu; da'se vede că l'au bătut Grecii!...

MUTUNACHIS

NECONSOLAT

Sunt neconsolat, amice,
Lila mea m'a părăsit.
E o lună, vai! o lună
De când Lila a murit!

Ca o vecinic'amintire
Pretutindeni am gravat:
Lily, dulcele ei nume...
Cât sunt de neconsolat!...

Lily strigă papagalul,
Fonograful tot așa...
Peste tot e amintire
Neuitată despre ea!

Ș'am de gând ca fată 'n casă
Tot o Lily s'angajez...
Ce zici dumneata?... Așa e?...
Poate, mai mă consolez!

CHIC

TINERET

Clopotele dela „L'Indépendance Roumaine” cântă, pentru a nu știți câte mia oară, *Frères Jacques*, urmat de unsprezece bătăi uniforme și cadentate. Sunt unsprezece ore dintr'o frumoasă zi de se tembre.

Soarele răspândește aceleași raze vesele și peste bunii ca și peste răii, și prin ferestrele deschise ale palatelor și pe perdeaua murdară, trențaroasă și pătată a miciei ferestre închise dela o „cameră mobilată” dintr'o casă cu reputație suspectă din centrul capitalei noastre.

Toate ferestrele acestei case dau într'o curte interioară, pătrată, igrasioasă, unde de o jumătate de ceas un flașnetar cântă, fără ca să i se arunce vreun ban. Privirile lui rugătoare se îndreaptă către ferestrele deschise, de unde, drept răspuns, niște șarle de câțel îl latră de când a venit.

Sgomotul flașnetel, amestecat cu urlatele cânilor, nu are nici un efect asupra perdelei murdare a singurei ferestre închise, care pare un ochi ce doarme pentru vecinicie.

Flașnetarul, amărât, își întrerupe brusc „Carnavalul de Veneția”, se oprește, își încarcă în spate învechita-i prietenă și, încovoiat sub greutatea, pleacă blestemând. Câni mai latră puțin și tac și ei, iar în curte rămâne tăcerea obișnuită.

Cititorule indiscret, dacă printr'o minune ai intra cu mine în camera cu perdeaua lăsată, fără ca să deschidom ușa sau ferestra, și ți-ai lăsa puțin ochii veniți din lumina de afară să se obișnuiască cu obscuritatea dinăuntru, iată ce ai vedea:

Infamie...

Mi s'a'ntemplat să perz un amic, un bun amic, și nu mă pot căi îndesul de această nereparabilă pierdere; de aceea trebuie să spun oricui vrea să m'asculte, trista mea întâmplare. Iată.

Știam că amicul meu, bunul meu amic, are multă influență asupra unei persoane, de care afirmă la un moment niște interese ale mele de extremă importanță. Am alergat la el.

— Amice, bunul meu amic, zic eu, te rog, nu mă lăsa! contez pe tine să mă salți în această ocazie; o vorbă bună din partea ta către persoana, pe care o știi, poate să'mi facă norocul... Dă'mi o scrisoare călduroasă de recomandare... te rog!... faci un mare bine pentru mine și pentru familia mea... copiii mei...

— Vai, de mine! zice bunul meu amic, jenat de tonul meu din cale afară milos... Ce trebuie atâta insistență?...

Și, după ce'i explic bine de ce e vorba, se așază la biuroul se și începe să scrie.

După ce termină, se ridică și, cu scrisoarea'n mână, îmi zice:

— Iată, ce am scris.

Apoi citește scrisoarea lui:

„Iubite amice,

„Amicul meu, aducătorul acesteia, vine la dumneata să'ți ceară un serviciu și mă roagă să pun o vorbă bună în favoarea lui. Nu știu cu cât mai multă căldură să'ți recomand. Contez pe amicitia dtale, că ai să'l tratezi ca pe mine însumi, pe amicul meu, pe bunul meu amic. Aș fi fericit să aflu că acest om, pe care'l iubesc ca pe un frate, conșcându'l ce om de treabă și capabil este, a obținut dela dumneata ce a dorit și ce, desigur, merită.

„Mulțumiri anticipate, etc.”

Pe când eu nu știu cum să mă mulțumesc bunului meu amic pentru atâta bunăvoință, el pune scrisoarea'n plic, lipește plicul și scrie adresa; apoi îmi dă plicul...

Iaș plicul și încântat plec, după ce îmbrățișez cu multă efusiune pe bunul meu amic.

Mă duc degrab la locuința persoanei în chestiune. Pentru moment omul meu nu e acasă; dar după amiază, îl gădesc negreșit— așa a lăsat vorbă feciorului.

Sunt unsprezece ore înainte de amiază... Co să fac pînă la două, când pot vedea pe omul dela care atrîna viitorul meu și al copiilor mei?

Intru într'un birt modest să gust ceva și, așteptând pe băiat să mă sorvească, privesc cu ochii plini de spo-

ranță plicul ce mi l-a dat bunul meu amic și clădesc miș de castele strălucite...

A! ce afacere!... ce caldă recomandare!... ce amic! ce bun amic!

Pun plicul, pe care nu mă pot sătura să'l privesc, alături de farfuria mea, și mă uit la el ca la o lumină conducătoare în calea vieții mele.

Pe masă, în fața mea, stă într'un peș un serviciu schiop de salată.

Băiatul mi-aduce un borș... Nenorocitul! Vrea să'mi toarne borșul din ceașcă în farfurie și, stîngaci, face o mișcare cu cotel și restoarnă peste plicul meu serviciul cel schiop.

— Piază rea! zic eu în gândul meu... S'a vîrsat undelemnul!

Dar n'apuc să gîndesc bine, și prostul de băiat, întorcîndu-se brusc să vadă ce a resturnat, apleacă ceașca și varsă și ciorba pe masă.

Plicul! plicul meu!

Il iaș repede și'l șterg...

Din nenorocire hîrtia plicului a înghițit destul undelemn și destulă zeamă caldă...

Ce e de făcut? să'l mai șterg! Tot ștergîndu'l în amîndouă palmele cu șervetul... altă nenorocire!... plicul se deslipește!

E peste puțină să duc persoanei o scrisoare în așa hal.

Să alerg la amicul meu, să'l rog a'mi da o a doua ediție, revizuită poate și considerabil augmentată.

Maltratez încă odată pe secătura de chelner și plec furios, cu plicul în mână, pe bulevard.

Pe drum, dracul — că nu pot zice altfel — n'are de lucru? Ce'mi șoptește? Plicul e deslipit... Ia să mai citesc odată călduroasa scrisoare a bunului meu amic.

O scot frumusețea din plicul soios... Undelemnul și grăsimea borșului au pîtruns pînă la hîrtia dinăuntru, pe care au făcut-o transparentă; pe dos, într-o parte, se pot citi câteva vorbe de-a'ndărătate... Mă uit d'aproape și văz bine literele... *r a g ă m n u*. Citite pe dos, cum este scris pe față, aceste litere fac vorbele un măgar...

Un măgar!... zic eu fără să'nțeleg... Ce caută vorbele astea aci?... *Un măgar!...* Mi-a citit amicul meu adineaori scrisoarea: n'am auzit așa vorbe... Și apoi, ce noimă? cum s'ar putea potrivi?... Ce'i asta?

Aiurit, desdoesc scrisoarea, și cu ochii mei citesc:

„Stimate amice,

„Moftangiul, care 'ți aduce această scrisoare, mă roagă cu insistență să 'ți recomand: e vorba de o afacere, pretinde el, dela care ar atrîna viitorul lui și al copiilor lui, o afacere cu tine. Imi fac o datorie amicală să'ți atrag atenția asupra acestui caraghios, și de aceea m'am și grăbit a'ți scrie, nu cunva să alerge la altă

intervenție pe lingă tine și să te'n- curce.

„Ia seama, nu'i acorda niciun crezîment. E un măgar și jumătate. Atît în privința caracterului. Cât despre inteligență, poate că ar avea câteodată ceva spirit, dar foarte superficial și cu deosebire zevzec.

„Primește'l dar pe acest stimabil amic în consecință

Al tei, etc.”

Mă șterg bine de sudoare pe frunte și m'arunc într'o birje. Când să intru în strada, unde locuiește amicul meu, iată'l, îmi ese în față. Opresc birja și sar jos foarte vesel.

— Ei! mă întreabă amicul meu. Ai fost? L-ai găsit pe omul dtale?

— Da, zic eu rîzînd.

— Ei! ai reușit? ce 'ți-a zis?

— Ce să'mi zică? că sunt un mof-tangiu, un caraghios, cu care nu vrea să se'ncurce... că sunt un măgar... și jumătate... Atît în privința caracterului... Cât despre inteligență, a zis că am câteodată ceva spirit, dar superficial... că adică sunt un zevzec...

— De unde știe astea?

— Din scrisoarea dtale.

— 'Ți-a spus el că din scrisoarea mea?

— Nu! știu eu că din scrisoarea dtale.

— Cum?

— Am deschis-o.

— A! domnule, strigă indignat amicul... Ai deschis scrisoarea!... Asta e o infamie!

Ei, drept orice răspuns, îi trag două perechi de palme, mă suiș și... mână birjar!

Se'nțelege că după infamia ce am comis, orice legătură între mine și amicul meu a trebuit să se rupă...

Ah! cât de rău îmi pare! am pierdut un atît de bun amic!...

CARAGIALE

AHASVERUS

*In noaptea sfîntului Dumitru,
De griji cumplite chinuit,
M'nec necazu într'un litru
Și, consolată, am adormit...*

*Murisem și mă îngropase,
Aveam grilaj și monument
Șermanul lui de griji scăpase...
Dar iată că, la un moment,*

*C'un glas năpraznic de manie
Cerescul Tută se răsti:
— Hei! am venit pentru chirie!
Și... și d'acolo mă gonî!*

TARASCAN

FOTOTIPII AMBULANTE

Pe șes

— Din viața militară —

Zdrăvenă poftă de „exerciții“ aveau toți; dela 'mpărat pin'la gealat, adică dela d. căpitan Pilat pină la cel din urmă soldătoiu 'prost, toți aveau parcă argint viu, care nu le da răgaz un minuțel să se odihnească!

Căpitanul comanda scurt și tare, un glas foarte neplăcut altădată soldaților, fiindcă li se părea răstit; și cu cât Pilat asuda mai tare și comanda mai cu tragere de inimă, „mănuirea“ armelor mergea tot mai fără greș, minunat, iar mulțumirea tuturor creștea, numai bine pentru a îndemna pe căpitan să strige:

— Pe loc re-pa-os!

Pe când se odihneau, iaca și căpitanul Nacu dela aprovizionare, „șirul regimentului“ cum îl botezase un sergent. Nacu obișnuia să vină la căpitanul rotofeiu Pilat să stea de vorbă, — erau bun prietini: făcuseră campania împreună.

— Ce faci, căpitane? zise Nacu.

— Exerciții, dragă căpitane!

Așa obișnuiau ei să-și zică: după trese, iar nu după fleacurile de nume trecute în registrul stărei civile!

— Frumos exerciții faci: trântit la pământ și trăgând din lulea!

— Las'că Domnul-Dumnezeul nostru, d. Colonel e departe! Și apoi, chiar de m'ar surprinde, i-aș spune limpede: — S' trăiți, dom'le colonel, locotenentul Pârvan e de vină, el trădează țara!

Se stârni un ris gustos, căci pântecosul căpitan Pilat, închipuindu-și că e de față colonelul, vorbea c'un respect și c'un glas așa de aspru de credeai că s'a trezit pe câmpul de războiu.

— Lasă, căpitane, fii pe pace, dnul colonel a plecat în oraș...

— Mai bine! Hai, băeți: Drepti!...

Soldații se'nșiruiră numaidecât și locotenentul Pârvan fu însărcinat să comande compania.

— La dreapta, v'alineați!... strigă noul căpitan și compania își începu din nou exercițiile, fără greș, sănătoase, îmbucurând pe căpitanii privitori.

A, dar iată o vizită nouă, neașteptată!... O umbreluță albă, o rochie minunată roz și o damă, o damă admirabilă, venea încetisor, — își recunoscuse bărbatul: d. căpitan Nacu.

Pârvan o zări de departe și zise între două comande:

— Dom'le căpitan, vine soția dv.!

Ambii căpitani plecări s'o întempine, în timp ce șiretul Pârvan își împărți compania în semi-plutoane, comandă stînga 'mprejur și se depărtă: îi venise în cap un plan, un adevărat plan de atac al inimii Zamfiriței, — soția căpitanului Nacu.

— Bonjour, bravi mei ostași!

— S'erutăm mânușița, frumoasă cuconiță!

— Voinici?!... V'am cunoscut tocmai dela barieră... Numai cât am zărit... imi dai voe, căpitane? (adresându-se către Pilat) numai cât am zărit un superior, cum să-ți zic?.. corpolent, mi-am și inchipuit că ești dumneata!

— Imi pare bine de compliment!

— După dumneată l-am recunoscut și pe Nacu; bun prietini mai sunteți!

— Ei, cuconiță, matala 'ți vine a glumi, dar când ai putea să-ți închipești ce-a fost între noi pe câmpiile străinătăței, — atunci nu ne-ai ride defel.

— Atunci v'aș admira poate!?

— Asta-i acu!...

Pământul suna cadentat sub tălpile voinice ale soldaților, cari s'apropieau.

— Direcția la dreapta!... comandă locotenentul Pârvan, vesel ca un cocoș, cu sabia'n vînt ca Mărăcineanu, mergînd în capul companiei ca un erou adevărat.

— Ce frumos!... nu se putu abține de-a exclama Zamfirița.

Desigur că era frumos; a mai văzut ea defilări, — la 10 maiu a văzut de-atâtea ori defilînd regimentul întreg, — dar acum era altceva: defilarea se făcea în onoarea ei, nu a colonelului, ea un omagiu ce tinerimea țării îl aducea ei, femeie frumoasă, mare iubitoare a tinereței!

Făcu semn locotenentului să s'apropie de ea și'i stîinse mîna voinicește:

— Mersi de surpriză.

— Ne facem datoria madam!

— Încăodată, mersi; mi-ai făcut foarte mare plăcere.

— O, dacă aș putea în totdeauna să fii așa!...

— Să sperăm.

Amețit, locotenentul plecă să-și conducă compania; căpitanul Pilat lăuda pe soldați Zamfiriței:

— Nu ca să mă laud, frumoasa mea c'coniță, dar soldații mei, aleși să fi fost pe sprincennă, și tot nu s'ar fi potrivit așa unu și unu!... Numai în războiu am văzut așa companie!...

— Apropo, Nacule, roagă pe d-nul căpitan... știi, în virtutea prieteniei și a campaniei din 77—78... roagă'l să-mi dea un soldat din ai săi; Vasile al nostru e un tont de nesuferit, zeii așa, d-le căpitan, — l'am și trimis azi la cazarmă!...

— Cum nu, c'coniță dragă, so poate să te refuzăm tocmai pe matala!?

Și Pilat strigă cât putu:

— Locotinent Pârvan!

— Porunciți!

— Adu compania aici!...

Apoi, către Zamfirița, supus:

— Acum putești alegol!

Cautarea nu știu mult; în rîndul întâiu, semi-plutonul al doilea, era un soldat de'și venia să'l palmuești așa era de drăcos.

— Cum te chiamă, băete, îl întrebă Zamfirița.

— Petru Tecuceanu, s'traiiți!

— Căpitane?!... și doamna căpităneasă Nacu se uită cu duioșie la Pilat... Mi-l dai?

— Se poate să zic ba, cuconița mea!?

Soldatul eși din front. Pârvan sa-propie de dînsul și-l bătu pe umăr:

— Om să fii, Tecuce, că ți-ai găsit norocul!

— S'traiiți, dom'le locotinent, am înțeles!

Se hotărîră toate: pină'n seară fostul soldat de ordonanță va trece la front, iar dracul de Tecucean va intra în serviciu la d-na căpităneasă Nacu în seara aceea chiar!

FARMAZON

Paradis Perdut

Fosta-î, lele!
Popular.

Stăm vis-a-vis: eă, brav student,
Iar ea o blondă demoazelă
Ce umblă dup-amor ardent...
Un vis, o perlă, o gazelă!

Eă îi fac curte, — natural!
(Deși mătușa-î o păzește)
Și o s'erut pe-obrazu-î pal
Pin'ce bătrâna ne zăpsește.

Atunci eă fug, fac mare haz,
Trimit Blondinei dulci bezzele...
Iar baba crapă de necaz
Că nu-î în locul dragei mele!

FIRIBIC

Rol și personaj

Domnul X... autorul libretului din opera: *Mița la Constanța*, care se va juca în stagiunea viitoare pe scena Teatrului nostru Național, cu o țigară în gură, sta răsturnat pe o sofa, gîndindu-se la apropiatul său triumf.

Domnișoara *Stella Remajor*, care urma să interpreteze rolul principal în această operetă, e anunțată de servitorul d-lui X.; — autorul, aranjându-și cravata și trecîndu-și mîna de vreo două ori prin clăia de pîr depe cap, primește pe *Diva* într'o poză studiată mai întâiu în oglindă.

Stela: Bonjour, stimabile autor!

X. Bonjour, răpitoarea mea interpretă.

Stela. Cred că nu te deranjez?

X. O, nu! Și chiar așa să fie, plăcerea ce'mi produce vizita dtale, m'ar face să neglijez orice ocupațiune importantă.

Stela. Cât ești de curtenitor!

X. Dar, te rog, spune'mi, cărei întemplări trebuie să mulțumesc pentru această vizită?

Stela. Am venit să'ți inapocz... rolul.

X. (consternat). Cum?!... Ce fel?!...
Ce vorbești?!...

Stela. O! iubite autor! — Nu îngălbeni! Nu leșina!

Iți înapoez *rolul*, spre a mi-l aranja după cum îmi convine mie.

X. ... (?)

Stela. Mi se pare că nu mă pricepi?

X. In adevăr.....

Stela. Uite, ce: lipsește ceva acestui rol.

X. Cu toate acestea, pînă acuma mi s'a părut căți place?

Stela. Da! Acum însă sunt de altă părere...

X. Pentruce?

Stela. Pentrucă mi-am pus în gând... Uf!... Cum să'ți spun?... mi-am pus în gând... să'mi schimb... *Amicul*...

X. Tot nu pricep...

Stela. Cum?... Mi-am pus în gând să îmi părăsesc *amicul* și... cum n'am pus încă bine ghiarele pe succesul său... trebuie să arăt acestuia toate mijloacele mele de seducțiune.

X. Nu pricep de loc ce relațiune poate să aibă rolul meu cu aventura dta de inimă; ce găsești că lipsește acestui rol?

Stela. Ce gădesc?... Iată ce: nu e destul de seducător...

X. Dar ce mai dorești? In actul întâi apari decoltată; în al doilea în fustă și în al treilea în tricou.

Stela. Da! Inșă în toată piesa nu e o scenă, în care să mă pot desbrăca... Nu! nici cea mai mică scenă seducătoare...

X. Vai, dșoară! Dta uiți că reprezintă o fată tînără, onestă...

Stela. Tocmai aceasta mă contrariază, iubite autor! Nu ai putea să transformi această fată onestă în vreo «demi-mondaine», în vreo «cocotă»?... Înțelegi, noul meu amic... e cam bătrân... Așa ceva i-ar conveni mai bine...

X. Dar asta e o nebulie!... Și... ai putea dta să interpretezi rolul unei cote, în mod natural?

Stela. O! Cât despre asta, —ți-o pot proba, oricând dorești!

SCARLATO

Sfîrșit Gambrinae

Flașneta măi putea cânta
Un singur cântec: *miserere*,
Așa de plîngător și spart
Că 'n suflet iți lăsa durere.

Deasupra sta un papagal
Pe o cutie cu bilete,
Prin ele ciocul își plimba
(Ghicind norocul pe la fete).

Și toate astea le purta
In spate ca o jucărie
Un neamț enorm, burlos și gras
Și vecinic plin de veselie.

Maî toată ziua răsuna
Prin mahalale *miserere*,
Iar neamțul tot ce câștiga
Pe înserate da pe bere.

Acum un an, de ziua lui
Mîncînd prea mult, făcu beție
Și după treisprezece halbe
Căzu trîsnit de-apoplexie.

A douazi, convoiul său
Orașul străbătea 'n tăcere,
Flașneta răgușit cânta

In urmă-i *miserere!*

CAIR

LA FRIZER

— Domnule! Să'mi dai te rog o perucă, zice o doamnă venerabilă.

— Ce fel de perucă? Blondă? șatenă?... întreabă respectuos frizerul.

— Ba nu! Să fie neagră, mă rog; mă duc la 'nmormîntarea lui bietul Bibicu,... ah! primul meu amant.

SC.

MEMORIE

Știu că am o întîlnire
Azi, la opt, lingă palat...
Ș'o să merg... înșă... eu cine?
Ei! cum naiba am uitat!

MÎȚA

Imortalizare reciprocă

Cine n'a făcut in viața sa o experiență primejdioasă? Cine nu și-a mulțumit cu un mare rizic un mic capriciu? Socot deci că m'aș putea însumi lăuda că, cu o martirică răbdare, sunt în măsură de a cunoaște — ba chiar a face și pe altul să cunoască — un ingenios mijloc de reciprocă imortalizare.

Demult observasem că o altă ridicolă caracteristică a *Zarului Croniceilor caraghioase* e sumedenia de nume proprii, ce complectează zilnic golurile umplute cu flamari-nisme astrologice ale lui Tânase Tanastin, cu anapodisemele gramaticești și cu hoboatoarele științifico-basmo-literare ale peloponezianului Găgăuță Bazaconie; observasem acest lucru și luasem o hotărîre: să gădesc vreme și putere de a citi câteva ediții, să număr și să clasific aceste *nume proprii*, ca să pot ghici apoi cam ce înțeles ar putea avea abundența lor în ziarul care ni le dă.

Vreme și putere! Să ai pe vremea asta puterea de a citi un pomelnic de nume proprii; să ai puterea de a citi în limba quasi-româno-chineză atâtea bazaconii noromânești; să'ți înghimpo bunul simț ne-calculabilele greșeli de tipar, pe care le găsești cu nemiluita chiar în primele rânduri din primul articol cum și vecinic incorijabilele greșeli logice și etimologice ale lui frățica Tânase și să ai puterea de a suferi!

De aceea amînat din zi în zi exocutarea și poate aș fi amînat-o pentru totdeauna, dacă o fatală împrejurare n'ar fi intervenit. In adevăr, săptămînilo trecute întîlnesc pe un cunoscut, care mi se jeluște că într-o bună dimineață s'a pomenit cu nepoftitul ziar „Palavra” și cu rugăciunea de a-i trimite corespondența, că și-a scuiat în sin,

că a cercat în zadar să se mîntue de be-leaua asta, etc.

— De ce n'o refuzi? il întreb eu.

— Pentrucă nici n'am cerut-o; ș'apoi — vorba veche — „Palavra” de dar nu se caută pe... cronici. Le-am dat înșă să înțeleagă și nu mă slăbesc deloc.

— Atunci trimite corespondențe ori cronici din partea locului — cum ar fi d. e. despre starea semănăturilor, a comerțului, industriei, instrucției sau chiar comentarea vrunui însemnat eveniment politic ori social.

— Te înșeli; acest soi de corespondență nu convine „Palavrei”. M'ar îmbrățișa dacă le-aș da ceva *senzational*: crime, nenorociri, bazaconii, monstruoziități, statistici, serate dansante, etc.

— Se poate? Eu credeam tocmai dimpotrivă, că n'are cine trimite altfel de corespondențe sau cronici, de aceea publică filozofia thanaseologică a lui Găgăuță Bazaconie și amănunțite: baluri, furturi, anunțuri și denunțuri.

— Aceasta este cea mai potrivită materie care convine „Palavrei”. Ca să te convingi, iți voi da câteva numere.

N'am avut încotro. Le-am luat — cinci numere de la 8 August înainte, ediția de seară — le-am luat pe toate — cinci. Poate că nu era tocmai timpul de a începe statistica ce aveam să fac; totuși le-am citit și, slavă Domnului! nu mi s'a întîmplat nimic. După cinci zile i le-am dus înapoi. Mi-a dat alte cinci. Le-am primit, dar cu făgăduința că vor fi cele din urmă. Cu chițu eu vai mi-am terminat osînda.

Rezultatul e acesta: în 10 numere consecutive din „Palavra” au putut încăpea — absolut exact — 1.305 nume proprii. Nu colaboratori, nu cronicari, nu premiați de Academie, nu filantropi, nici măcar excursioniști, ci *sportmen* de ambele sexe: neîntrecuți, neobosiți, admirabili dansatori, blondino, brunete încântătoare, fermecătoare, amabile, spirituale, gingașe, drăguțe domnișoare în gris, rose, bleu, negru, etc.; apoi *feluriti* lăudați, implicați, concediați, avansați, arestați, victime, pungași, impușcați din greșală — în total 1.305 înși, dintre cari 853 sportmen și 452 feluriti — toți fericiți muritori cari au colaborat cu numele lor la umplerea coloanelor unui ziar.

Acum o mică socoteală: Dacă în 10 zile — și într-o singură ediție pe zi — au putut deveni nemuritori prin „Palavra Națională” 1.305 înși, în cât timp am putea spera să nu mai rămână niciun îns ingloriit dintre cele 5 milioane de români, presupunînd că am avea în țară 50 de ziare?

R. In două ediții „Ziarul Croniceilor caraghioase” ne-ar putea da anual câte 95.264 înși; iar 50 de ziare credem c'ar fi îndesulătoare pentru a imortaliza cele 5 milioane în mai puțin de un an.

Dacă socoteala e exactă, atunci... ce mai așteptăm? Grăbească-se toți românii contemporani, răposați și viitori să-și tipărească numele într'una din coloanele ziarului „Palavra” sau Pomelnicul național; grăbească-se toți poftitorii de glorie, căci nu e nimic-nicio a'ți vedea cu ochii proprii și scump nume trecînd la nemurire. Un bacșiș, o halbă de bore, o ochiadă, un cuvînt de laudă unui reporter, în schimbul *nemuririi!* Grăbească-se și voi avea poste o jumătate de an sau chiar peste un întreg o Românie mîndră de gloria tuturor fiilor săi. Dar să nu uita fericitul muritor că și ziarul, care l'a glorificat, reclamă de la el *nemurirea sa*; deci să aibă grija ca — în paroxismul dragostei de propria-și glorie — să reînviască plata abonamentului, isvorul nemuririi chiar pentru ziarul care nu face altceva decît să glorifice pe cel neglorios. Și astfel imortalizarea va fi reciprocă!

P. TRACIUS

P A C E

Ei, și nu fii mâniată,
Ți-am spus, dragă, fii cu minte;
Să-mi stai smirna înainte!..
Mai mă superi altădată?

Ce mi-e dacă ești frumoasă
Cu ochi de-azur și păr bălai?
Tu de casă nici zor n'ai;
Mai vezi, dragă, și de casă!

Ai și plâns!.. Ți șade bine;
Serios!.. După furtună,
Știi, când cerul se îmbună,
El privește ea și tine.

Acum, nu fii mâniată,
Căci te vîz că ești cuminte...
Uită ce-a fost mai 'nainte;
Vin să te sărut odată...

TL.

DIN DRAMELE CĂSNICIEI

Un secret oribil

Elena. — George, nu mai sfîrșești odată? Du-te la biuroū, sunt 9 ore!

George— (cufundat în citirea gazetei) Mai e timp, lasă-mă să-mi citesc gazeta.... „Pozițiunea Burilor devine din ce în ce mai gravă și...“

Elena—(a parte) Ah! Pozițiunea mea e și mai gravă. Cum să i-o descopăr? (tare) Georgică!..

G.—(supărăcios) Te rog, dă-mi pace!

E.—(rupându-i ziarul din mână) Dacă ai timp, stai cel puțin de vorbă cu mine. Toată ziua la biuroū și, când vii acasă, îți bagi nasul în gazetă. Ah! ce om... pariez că nici nu știi ce zi avem azi!

G.—Proastă întrebare... vineri.

E. Oh! Reule! Ți mai aduei tu a-minte de ziua *logodnei* noastre?

G.—Mi se pare... 3 octombrie. Era o zi furtunoasă... Ha! vin de'mă dă o guriță!..

E.—(imitându-l) Da... da... vin și îmi dă o guriță... erau timpuri când tu veneai la mine de mă sêruta. Ba mă rugai mai întâiu frumos, ca să-ți dau voce.

G.—E-he! Dar mult nu mă prea lăsa! tu să te rog.

E.—Fiindea (inoam la tine și nu te puteam vedea eum suferia de eumplit.

G.—Ha, ha! Eu sufeream? Apoi, dacă vine vorba, cine suferia mai mult, sub ehinurile dorinței: tu sau eu?

E.—Groșești, George, eu nu doream nimic, ba mai curând oftam; da, oftam din adâncele inimii mele, căci... dacă 'ți voiți mărturisi...

G.—Tu ai să'mi mărturisești mie cova (nelnerozetor) Ei așa!

E.—Oht! Dacă așa fi vorbit depo

atunci, și mi-aș fi ușurat inima... Dar nu mai pot... acest secret îngrozitor mă apasă, trebuie să vorbesc...

G.—(încet) Eleno, tu ai un secret? Asta nu'i drept din partea ta.

E.—Știam că fac o nedreptate tăcând, dar... mă temeam să nu te perd pe tine.

G.—Să nu mă perzi? (Iritat) Dar vorbește, pentru Dumnezeu! vroiū să știu totul.

E.—(melodramatic) Ah! nu pot, nu acum — mâne poate!

G.—Doamnă, îți ordon să vorbești!
E.—Tu nu știi ce ceri, George,... e imposibil. Spune-mi mai bine să tac!

G.—(cu duioșie prefăcută) Poți avea încredere în mine, pisicuța mea, nu sunt tiran; ș'apoi suntem toți oameni și, ca atari, supuși greșalelor.

E.—Ah! Nu pot, nu trebuie! Fericirea noastră e în joc.

G.—Fericirea noastră! Hm! Afacerea apucă pe o cale tragică. Ei bine, îți promit că...

E.—Mă vei erta? Jură!..

G.—Iată mâna mea — dar vorbește odată!

E.—George,—(rușinată)... *Familia mi se va mări în curând!*

G.—Bănuiam! (furios) Nenorocito! După patru luni de căsnicie! Ce rușine, ce rușine!!

E.—Însă... George..., e natural, o omeneste!!... Ori-ce fată are câteo...

G.—Oht! Mizerabilo, niciun cuvânt mai mult!

E.—Nu, acum vroiū eu să vorbesc. Ascultă-mă, am —

G.—(tremurând) Ai?!!

E.—Am... am... da... am o... *ma-mă!*...

G.—(îngrozit, cătând un sprijin), O mamă?... o soacră?!

E.—Da... și va sosi în curând.

G.—Ah! aceasta e prea mult, e peste puterile melo; la aceasta nu m'am așteptat! (cade, leșinând în brațele soacrei sale, care a intrat tocmai la vreme).

ENRICO

ODINIOARA...

În ce stare suntem noi generația de acum și ce fel erau strămoșii noștri! Cât suntem de mici, noi, urmașii unor atât de mari oameni! Timpurile cronicarilor, timpurile de glorie ale țării noastre, s'au dus și noi nu putem să le reviem...

Meschine grijă ale zilei, lăsați-mă să străbat o clipă cu mintea adâncele vremurilor!

Turme întregi pășteau liniștite pe mănoasa câmpie budgetară. Blânde reptile se tirau ne-supărate printre oameni și pești umblau singuri prin mijlocul orașelor, de-f prindeau pină și costelivele babe. Iar ca babele să nu încurce prea mult lumea în zadar, tinerimea știa să mănuiască pummul din cea mai fragedă vîrstă.

Traiul era atunci dulce și ușor, căci oricine găsea un loc pentru trupul lui. Așa gazetele erau binecuvîntate adăposturi pentru bieții

surugii și sfatul țării loc de odihnă al bătrânilor neputincioși. P'atunci nu umblau câinii cu tinichelele de coadă, ci bărbații merițoși le atârnau cu mare cinste la pept. Casierii, în loc să stea ca niște trântori, plecau să exploreze în folosul patriei ținuturi îndepărtate. Tot omul îngrijea de punga aproapei și aproapele de spinarea celui!alt!

Toate le aveau cu rost și chibzuială strămoșii noștri...

Iară noi, noi Epigonii?..

MODERN

Veste Bună!

S'a pus sub presă

Calendarul Moftului Român

de I. L. CARAGIALE

cu o materie bogată și variată.

Va conține proză și versuri humoristice, ilustrațiuni, epigrame, etc. etc.

Calendarul

Moftului

Român

va apare ca un soare strălucitor pe cerul întunecat al României. Va străluci cu atât mai mult cu cât nu va costa decât 1 Leu exemplarul.

Tot Mitică

Costică se plînge lui Mitică la birt că suferă de insomnie și nu știe ce doftorie să mai ia ca să poată dormi.

Mitică îi recomandă:

— Ia o plachie de somn!

* * *

La cafeenea.

— Nu iei nimic, Mitică?

— Ba da. Băete, o scobitoare, un chibrit, un pahar cu apă și o gazetă, strigă Mitică.

* * *

Mitică, în compania unei amice, așteaptă să treacă tramvaiul și tramvaiul nu mai trece.

— Ah! domnișoară, toate trec în lumea aceasta, numai tramvaiul nu trece.

* * *

Un amic, poet, explică lui Mitică: — *Călimari*, sau, mai corect, *că-lămări*, vine dela *calamus*, care însemnează condei.

— A! zice Mitică; am înțeles... tot de-acolo trebuie să vie și calamitato.

* * *

Mitică, pedalând alături cu amicul său Costică, zărește, venind în față-le cu mare viteză, un automobil:

— Ține bine, Costică! să nu se spe-rie bicicleta!

PROGRESUL

- Blagoslovește, părinte.
- Domnul, taică.
- Da'neotro așa iuto?
- M'așteaptă să grijesc pe unul care trago...